

Elita Lāce

Kongresa norises vieta — konferenču un SPA centrs "Margis" (Imanta Blūma foto)

Baltijas bibliotekāru 9.kongress "Lasīšana digitālajā laikmetā" Traķos

Viens no lielākajiem un nozīmīgākajiem iepriekšējā gada nogales notikumiem bibliotekārajā jomā bija Baltijas bibliotekāru 9.kongress (Congress of Baltic Librarians, CoBaL) "Lasīšana digitālajā laikmetā: jaunas partnerattiecības un pakalpojumi" (Reading in Digital Age: New Partnerships and Services), kas notika Lietuvā, Traķos no 16. līdz 18.oktobrim. Kongresā piedalījās nacionālo, publisko un akadēmisko bibliotēku un citu institūciju pārstāvji no Baltijas valstīm, kā arī no Somijas un ASV. Latvijā kongresā pārstāvēja 15 dalībnieki no dažādiem Latvijas novadiem.

Pirmajā kongresa dienā dalībnieki iepazinās ar savdabīgākajām kaimiņzemes vietām, piemēram, Traķu viduslaiku pili, kas atrodas uz vienas no Galves ezera salām. Kopš 1962.gada tajā darbojas vēstures muzejs un apmeklētājiem iespējams izbaudīt senatnīgi romantisku noskaņu, apskatot militārās nozīmes cietoksni un bijušo Lietuvas karaļu rezidenci.

Pēc pils apmeklējuma kongresa organizatori turpat, eze-

ra malā, bija sarūpējuši īpašu maltīti. Vakara noslēguma daļā kongresa dalībnieki un viesi tika ielūgti uz atpūtas vakaru ar dziesmām un dejām lietuviešu folkloras stilā konferenču un SPA centrā "Margis".

Otrajā dienā notika Baltijas bibliotekāru 9.kongresa oficiālā atklāšana.

Galvenā uzmanība kongresā tika veltīta aktuālajām lasīšanas tendencēm un lasīšanas veicināšanas aktivitātēm — dažādu programmu un projektu izstrādei katrā no valstīm. Prezentējot plašo ar lasīšanu saistīto projektu klāstu, īpaši izcēlās Lietuvas kolēģi un Amerikas bibliotēku asociācijas (American Library Association, ALA) pārstāvji, kas iepazīstināja ar lieliskiem piemēriem valsts mēroga finanšu līdzekļu piesaistē. Joensū reģio-

Kongresa dalībnieki (foto no kongresa tīmekļa vietnes)

Elektrēnu pašvaldības publiskā bibliotēka (Imanta Blūma foto)

Elektrēnu pašvaldības publiskajā bibliotēkā (Imanta Blūma foto)

Elektrēnu pašvaldības publiskās bibliotēkas Datorlasītava (Imanta Blūma foto)

nālās bibliotēkas (*Joensuu Regional Library*, Somija) direktore **Rebeka Pilpula** (*Rebekka Pilppula*) prezentēja Somijā iecienītas tīmekļa vietnes, kurās tiek popularizēta un dažāda vecuma cilvēkiem ieteikta visdažādākā satura literatūra: <http://www.okariino.fi> — bērniem un viņu vecākiem, <http://www.sivupiiri.fi> — pusaudžiem un <http://pkkirjailijat.jns.fi> — plašs materiālu klāsts par somu literātiem un viņu darbiem.

Kongresa atklāšanas dienā ar prezentācijām uzstājās arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) direktors **Andris Vilks** un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Izglītības programmas vadītāja **Baiba Moļņika**. Dienas otrajā daļā kongresa dalībnieki apmeklēja Elektrēnu pašvaldības publisko bibliotēku (*Elektrēnai Municipal Public Library*).

18.oktobra rītā kongresa darbs noritēja vienlaikus trīs darba grupās. Tajās ar 10 minūšu runu par kādu no iepriekš piedāvātajiem tematiem: "Lasīšanas interešu un īpašību maiņa mūsdienu sabiedrībā", "Inovātas lasīšanas veicināšana: jauni un atraktīvi veidi lasīšanas veicināšanā", "Digitālie rīki lasīšanas popularizēšanai", "Jauna lasīšanas prakse un rīki", "Bibliotēku un viņu partneru loma jaunu pakalpojumu radīšanā, nostip-

Elektrēnu pašvaldības publiskās bibliotēkas Bērnu nodaļa (Imanta Blūma foto)

rinot sadarbību starp izdevējiem, autoriem un lasītājiem", "Lasīšana, kas dziedina — biblioterapija" uzstājās Baltijas valstu publisko bibliotēku pārstāvji, iepazīstinot ar savas bibliotēkas darbu.

Tā kā ikdienā strādāju ar bērniem un jauniešiem, piedalījos darba grupā, kuras galvenā tēma bija "Lasī-

šanas veicināšana bērniem: bērnu lasīšanas ieradumu maiņa". Viens no interesantākajiem bija stāstījums par Šauļu novada pašvaldības publiskās bibliotēkas (*Šiaulių miesto savivaldybės viešoji biblioteka, Lietuva*) aktivitātēm projektā "Lasošā māmiņa" — bibliotēka organizē māmiņu klubu, uz kuru regulāri aicina dažādus speciālistus (piemēram, psihologus, pediatrus), kuri sniedz padomus bērnu audzināšanā. Šo pasākumu ietvaros ir izveidots arī savdabīgs atribūts — *knupīšu koks*, kas apliecina māmiņu radošumu un atraktivitāti.

Interesants ir arī lietuviešu projekts "Izaugsim kopā ar grāmatu", kura ietvaros izveidota sadarbība ar pirmskolas izglītības iestāžu audzinātājiem un viņu audzēkņiem. Viņi grāmatas ne tikai lasa, bet ar bērniem kopā tās arī veido, par noteiktām tēmām zīmējot ilustrācijas un pēc tam tās apkopojot pašdarinātās grāmatīnās.

Utenas A. un M. Mišķinu publiskās bibliotēkas (*Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka, Lietuva*) informācijas nodaļas vadītāja **Laima Lapiniene** (*Laima Lapiniene*) pastāstīja, kā viņi novērs bibliotēkās tik ierasto bērnu diendienīgo sēdēšanu pie interneta un datorspēlēm. Ciešā sadarbībā ar skolām tiek īstenots projekts "The Challenger", burtiskā tulkojumā — "Izaicinātājs", kura ietvaros izveidotas piecas izglītojošas datorspēles vairākos līmeņos (piemēram, jautājumi ar vienu atbildi, jautājumi ar vairākām atbildēm, uzdevumi pa pāriem, izlaisto burtu un vārdu uzdevumi un citi grūtākas pakāpes uzdevumi). Spēļu laikā dalībnieki krāj punktus,

atbildes uz jautājumiem var meklēt bibliotēkas plašajā grāmatu klāstā, kā arī spēlētājiem savstarpēji komunicējot. Tādējādi skolēni interaktīvā veidā var bagātināt savu personību, iegūt un nostiprināt zināšanas, jo jautājumi tiek veidoti, balstoties uz mācību programmā apgūstamajām tēmām. Kā papildus mērķis izvirzīts — piesaistīt jaunām zināšanām tieši *problemātiskos* bērnus. Lietuvā šajā projektā piedalās 25 bibliotēkas, 53 skolotāji un 1200 bērni. L. Lapiniene citēja septiņgadīgā Devida komentāru par šo spēli: "Tas ir interesanti! Es mācos un spēlējos vienlaicīgi. Mēs klasē sacenšamies, kurš zina vairāk. Es ceru saņemt visvairāk punktu."

Kolēģes no Igaunijas skolu bibliotēkām (*Kehra Gümnaasiumi raamatukogu* un *Tallinna Inglise Kolledži raamatukogu*) prezentēja bibliotēkās organizētos klubus un lasīšanas veicināšanas pasākumus: "Mazo bērnu un viņu vecāku klubs" (2–4 gadus veciem bērniem), "Mazo draugu klubs" (6–12 gadus veciem bērniem),

Kongresa norise (foto no kongresa tīmekļa vietnes)

Nākamais Baltijas bibliotekāru kongress notiks Latvijā. Kongresa vadītāja Lietuvas Bibliotekāru biedrības prezidente nodod karogu Latvijas Bibliotekāru biedrības priekšsēdētājai Silvijai Tretjakovai (Imanta Blūma foto)

“Bērnu grāmatu diena” (viktorīnas 4.klašu skolēniem), “Ģimenes rīti”, klubiņš “Kas notiek?” (5.–7.klašu skolēniem), “Es lasu!” jeb tikšanās ar jauniešu elkiem. Katru gadu 20.oktobrī tiek organizēta “Lasīšanas diena”.

Valmieras bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļas abonementa vadītāja **Lolita Dreimane** savā runā uzsvēra, ka Valmieras integrētā bibliotēka ir arī ģimenes bibliotēka — tajā pulcējas gan studenti, gan pieaugušie, gan bērni. Līdz ar to iespējas, veidojot lasīšanas veicināšanas pasākumus, ir daudz plašākas.

Raksta autores, Ventspils bērnu bibliotēkas vadītājas **Elitas Lāces** sagatavotā prezentācija bija veltīta jaunajam, interaktīvajam tematiskajam bērnu katalogam “Atrodi pats!” (http://www.biblioteka.ventspils.lv/bernu_biblioteka/sadala/103/atrodi_pats). Katalogā lasāmvielu iespējams meklēt pēc klašu grupas vai tematikas (piemēram, “Dzīvnieki literatūrā”, “Princeses”, “Dinozauri”, “Dzeja bērniem”, “Šausmu stāsti”, “Detektīvi”). Katram tematam ir sava ikona, kuras analogs ir atrodams uz atbilstoša satura grāmatām. Darbs pie kataloga pilnveidošanas vēl turpinās. Klausītāji tika iepazīstināti arī ar Ventspils bērnu bibliotēkas jauno talismanu Sīpoliņu (no Džanni Rodāri “Sīpoliņa piedzīvojumiem”), kurš iepazīstina bērnus ar košu un interesantu grāmatu pasauli. Īpaši tika uzsvērta sadarbība ar Ventspils bērnu bibliotēkai līdzās esošo Starptautisko Rakstnieku un tulkotāju māju, kuras viesi — gan latviešu, gan citvalstu bērnu grāmatu autori un ilustratori — labprāt viesojas pie bērniem bibliotēkā. Prezentācija guva lielu kongresa dalībnieku ieinteresētību.

Kuldīgas Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras centra speciāliste **Gita Reboka** atzina, ka, bibliotēkai iegūstot plašākas un skaistākas telpas, pieaug arī bērnu interese par bibliotēku un lasīšanu. Izmantojot plašu vizuālo materiālu kāstu, G.Reboka klātesošos ie-

pazīstināja ar bibliotēkā organizētajiem bērnu pasākumiem, kuri tapuši veiksmīgā sadarbībā ar pirmsskolas iestādēm un tuvējām skolām. Bibliotēka ar dažādām aktivitātēm un atrakcijām aktīvi piedalās arī pilsētas mēroga pasākumos.

Viens no spilgtākajiem darba grupā minētajiem lasīšanas veicināšanas projektiem bija lietuviešu kolēģes prezentētais “Lasīšanas vilciens bērniem, vecākiem un vecvecākiem”. Lasīšanas veicināšanas pasākumi tiek organizēti visnotaļ neierastā vidē — vilcienā. Braucot noteiktā maršrutā, kopīgi tiek lasītas grāmatas, diskutēts par tām un īstenotas visdažādākās ar lasīšanu saistītas aktivitātes.

Kongresa noslēguma daļa bija veltīta dažādām ar digitālo vidi saistītām tēmām: elektroniskās informācijas izmantošana pētnieciskajā darbā (Lietuva), e-grāmatu izmantošana un ar to saistītie jautājumi (Igaunija), bibliotēkas materiālu digitalizēšanas iespējas internetā un hipergrāmatas (*hyperbooks*) nākotnē (ASV). Ar Latvijas Nacionālo digitālo bibliotēku (<http://www.lndb.lv>), kultūras mantojumu un lasīšanu virtuālajā vidē iepazīstināja LNB Lietišķās informācijas sektora vadītāja **Ginta Zalcmane**.

Helsinku pilsētas bibliotēkas pārstāve **Kristīna Virtanena** (*Kristina Virtanen*) aicināja kolēģus no citām valstīm piedalīties Starptautiskās bibliotēku asociāciju un institūciju federācijas (*International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA*) 78.ģenerālkonferencē, kas Helsinkos norisināsies no 2012.gada 11. līdz 17.augustam (<http://conference.ifla.org/ifla78>). Savukārt Somijas bibliotēku asociācijas pārstāvji aicināja klātesošos aktīvi iesaistīties plānotajā 2.bibliotekāru velobraucienā-nekonferencē “Cycling for libraries in the Baltic states” (<http://www.cyclingforlibraries.org>).